

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник апарату

Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

_____ Костянтин БАНДУРА

«16» грудня 2025 року

ПОЛОЖЕННЯ про Юридичний департамент

1. Загальні положення

1.1. Юридичний департамент (далі – Департамент) є самостійним структурним підрозділом Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), і безпосередньо підпорядковується Голові НКРЕКП відповідно до розподілу функціональних обов'язків, та діє відповідно до цього Положення.

1.2. Департамент у своїй діяльності керується Конституцією України та законами України, зокрема, «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про державну службу», «Про запобігання корупції», «Про природні монополії», «Про ринок електричної енергії», «Про ринок природного газу», «Про державне регулювання у сфері комунальних послуг», «Про державну таємницю», іншими законами України, постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, постановою Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2008 року № 1040 «Про затвердження Загального положення про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади, державного підприємства, установи, організації» та іншими актами Кабінету Міністрів України, міжнародними договорами України, Регламентом НКРЕКП, наказами і дорученнями Голови НКРЕКП, членів НКРЕКП (за погодженням з Головою НКРЕКП) та керівника апарату НКРЕКП, цим Положенням та іншими нормативно-правовими актами.

1.3. Робота Департаменту проводиться відповідно до плану діяльності НКРЕКП на плановий період.

1.4. До складу Департаменту входить:

1.4.1 відділ взаємодії з Верховною Радою України та застосування законодавства;

1.4.2 відділ представництва в судах;

1.4.3 відділ координації правової роботи та співпраці із правоохоронними і контролюючими органами;

1.4.4 відділ експертизи проектів нормативно-правових актів;

1.4.5 відділ з питань адаптації законодавства та регуляторної діяльності.

2. Основні завдання Департаменту

2.1. Основними завданнями Департаменту є:

2.1.1 сприяння організації правової роботи, спрямованої на правильне застосування та вдосконалення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг;

2.1.2 сприяння організації та координації діяльності НКРЕКП з питань адаптації енергетичного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (ЄС) як пріоритетної сфери законодавства;

2.1.3 сприяння реалізації в установленому порядку та в межах компетенції НКРЕКП державної регуляторної політики;

2.1.4 забезпечення взаємодії НКРЕКП з Апаратом Верховної Ради України, її комітетами, депутатськими фракціями (групами) Верховної Ради України, народними депутатами України, Секретаріатом Кабінету Міністрів України, органами державної влади, органами місцевого самоврядування, правоохоронними органами, органами юстиції, а також контролюючими та правоохоронними органами тощо;

2.1.5 Підготовка висновків до проєктів нормативно-правових актів НКРЕКП та проєктів нормативно-правових актів, надісланих на погодження, а також проведення їх юридичної експертизи;

2.1.6. проведення гендерно-правової та антидискримінаційної експертизи проєктів нормативно-правових актів та внутрішніх розпорядчих документів НКРЕКП.

2.1.7 здійснення в порядку самопредставництва інтересів НКРЕКП в судах та представництва інтересів в інших органах виконавчої влади, у тому числі із спеціальним статусом, органах державної влади та суддівського врядування, правоохоронних органах, на підприємствах, в установах, організаціях;

2.1.8 здійснює переглядає разом із структурними підрозділами нормативно-правових актів та інших документів НКРЕКП, з метою приведення їх у відповідність із законодавством;

2.1.9 інші завдання.

2.2. Покладення на Департамент завдань, не передбачених цим Положенням, і таких, що не стосуються питань Департаменту, організаційного розвитку та державної служби, не допускається.

3. Функції Департаменту

3.1. Департамент відповідно до покладених на нього завдань:

3.1.1 організує роботу згідно з планом діяльності НКРЕКП на плановий період та дорученнями Голови НКРЕКП, членів НКРЕКП (за погодженням з Головою НКРЕКП) та керівника апарату НКРЕКП;

3.1.2 бере участь у заходах з питань державного регулювання ринків у сферах енергетики та комунальних послуг;

3.1.3 організує та координує діяльність з питань адаптації енергетичного законодавства України у сфері енергетики до законодавства Європейського Союзу (далі – ЄС), у тому числі впроваджує в регуляторні акти регламенти, прийняті на рівні Енергетичного Співтовариства, та проводить консультації з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства щодо питань адаптації законодавства України;

3.1.4 забезпечує правильне застосування законодавства, інформує Голову та членів НКРЕКП про необхідність вжиття заходів для внесення змін до нормативно-правових актів та інших документів, визнання їх такими, що втратили чинність, або скасування;

3.1.5 узагальнює практику застосування законодавства в межах повноважень НКРЕКП, надає пропозиції щодо його вдосконалення та приведення нормативно-правових актів НКРЕКП у відповідність до законодавства на розгляд Голові та членам НКРЕКП, та висуває вимоги до керівників структурних підрозділів щодо необхідності приведення у відповідність із законодавством нормативно-правових актів, проєктів нормативно-правових актів, дій, що суперечать чинному законодавству, які є обов'язковими для виконання;

3.1.6 здійснює юридичну експертизу проєктів нормативно-правових актів, що надходять на розгляд НКРЕКП, підготовку проєктів нормативно-правових актів та їх погодження, в тому числі розроблених з урахуванням основних положень чинному законодавству, міжнародним договорам України та законодавства ЄС;

3.1.7 здійснює координацію роботи щодо залучення працівників НКРЕКП для проведення експертиз проєктів нормативно-правових актів;

3.1.8 взаємодіє із Міністерством юстиції України, до компетенції якого віднесено питання координації роботи з адаптації законодавства України до законодавства ЄС;

3.1.9 забезпечує в межах повноважень організацію виконання заходів щодо адаптації законодавства України до законодавства ЄС, визначених актами законодавства, дорученнями Президента України та Кабінету Міністрів України;

3.1.10 проводить консультації з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства з метою отримання висновків щодо застосування європейського енергетичного права;

3.1.11 організовує взаємодію НКРЕКП з Апаратом Верховної Ради України, комітетами та депутатськими фракціями (групами) Верховної Ради України, народними депутатами України, а також координацію заходів, пов'язаних з такою взаємодією;

3.1.12 здійснює моніторинг законопроєктів, що належать до компетенції НКРЕКП, внесених до розгляду на пленарних засіданнях Верховної Ради України та на засіданнях її комітетів, прийнятих підзаконних актів на засіданнях Кабінету Міністрів України та забезпечує розгляд таких законопроєктів, підготовку висновків, пропозицій та зауважень до них;

3.1.13 залучається до розроблення документів, що визначають права, обов'язки і відповідальність керівників і працівників структурних підрозділів НКРЕКП;

3.1.14 розробляє (у разі необхідності) та бере участь у підготовці проєктів актів законодавства, міжнародних договорів (контрактів), розглядає проєкти нормативно-правових актів, які надійшли для погодження, з питань, що належать до компетенції НКРЕКП, Департаменту та надає до них висновки, пропозиції, зауваження з урахуванням вимог законодавства;

3.1.15 забезпечує юридичний супровід реалізації вимог по забезпеченню добросовісності та прозорості енергетичних ринків;

3.1.16 забезпечує участь у процесі ліцензування/сертифікації діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг;

3.1.17 здійснює правову експертизу документів, що складаються за результатами розгляду справ про порушення ліцензіатами ліцензійних умов та законодавства, про адміністративні правопорушення та про застосування санкцій до ліцензіатів та суб'єктів, що належать до особливої групи споживачів;

3.1.18 здійснює правову експертизу документів, що складаються за результатами розслідувань зловживань на оптовому енергетичному ринку;

3.1.19 забезпечує участь у досудовому розгляді спорів, що виникають між суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, суб'єктами, що належать до особливої групи споживачів, а також між суб'єктами управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, передачі електричної енергії, оператором системи передачі електричної енергії, оператором газотранспортної системи та/або оператором газосховищ;

3.1.20 розглядає в межах своєї компетенції звернення та запити громадян, народних депутатів України, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, депутатів органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань, судів та готує відповіді на них;

3.1.21 забезпечує участь у розгляді скарг споживачів щодо порушення їхніх прав та інтересів суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, або суб'єктами, що належать до особливої групи споживачів, у попередніх слуханнях з розгляду таких скарг;

3.1.22 проводить юридичну експертизу на відповідність законодавству проєктів відповідей, підготовлених структурними підрозділами НКРЕКП, на звернення та запити громадян, державних органів, фізичних осіб-підприємців, юридичних осіб, громадських об'єднань, народних депутатів України, депутатів органів місцевого самоврядування, осіб, що здійснюють професійну діяльність, контролюючих та правоохоронних органів, суду;

3.1.23 забезпечує підготовку проєктів відповідей (матеріалів) у зв'язку з дорученнями Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України;

3.1.24 організує та здійснює претензійно-позовну роботу, здійснює контроль за її проведенням, забезпечує у встановленому порядку

представництво інтересів НКРЕКП в порядку самопредставництва в судах України, органах державної влади, органах судового самоврядування, правоохоронних органах, установах та організаціях при розгляді правових питань, господарських, цивільних та адміністративних спорів;

3.1.25 аналізує наслідки розгляду претензій, позовів, судових справ, практику укладання та виконання договорів (контрактів), вносить Голові та керівнику апарату НКРЕКП пропозиції щодо усунення виявлених недоліків, удосконалення правового забезпечення діяльності НКРЕКП;

3.1.26 сприяє своєчасному застосуванню заходів за протестами, приписами, поданнями і постановами прокуратури, окремими ухвалами, рішеннями, постановами суду, документами інших правоохоронних і контролюючих органів, виданими відповідно до вимог чинного законодавства;

3.1.27 забезпечує своєчасне застосування заходів за постановами органів державної виконавчої служби (державних виконавців) та приватних виконавців;

3.1.28 забезпечує правову роботу щодо примусового виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб);

3.1.29 спільно з відповідними структурними підрозділами бере участь в опрацюванні та підготовці проєктів господарських договорів (контрактів) та у здійсненні заходів, спрямованих на виконання договірних зобов'язань, а також погоджує (візує) такі проєкти за наявності погодження (віз) керівників відповідних структурних підрозділів;

3.1.30 проводить інформаційно-довідкову роботу щодо застосування норм чинного законодавства, надає консультації з правових питань, віднесених до компетенції НКРЕКП, оперативно доводить до відома Голови та членів НКРЕКП, керівників структурних підрозділів НКРЕКП інформацію про зміни в законодавстві, роз'яснення Верховного Суду, рішення Конституційного Суду України, готує довідкові матеріали та надає консультації з правових питань працівникам НКРЕКП;

3.1.31 забезпечує правильне застосування норм трудового, пенсійного законодавства, законодавства про державну службу, з питань права і законних інтересів працівників НКРЕКП, вносить пропозиції про поновлення у порушених правах і законних інтересів працівників НКРЕКП;

3.1.32 забезпечує участь у складі робочих груп/комісій, створених НКРЕКП, та готує відповідні пропозиції з урахуванням вимог чинного законодавства;

3.1.33 виконує інші функції в межах повноважень Департаменту.

4. Права Департаменту

4.1. Департамент має право:

4.1.1 подавати Голові та членам НКРЕКП, керівнику апарату НКРЕКП, керівникам структурних підрозділів НКРЕКП пропозиції щодо удосконалення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг;

4.1.2 надавати пропозиції, висновки та заявляти обов'язкові для виконання вимоги до посадових осіб НКРЕКП з питань, які входять до компетенції Департаменту;

4.1.3 розробляти та візувати документи, в межах повноважень Департаменту;

4.1.4 представляти інтереси НКРЕКП в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, організаціях, установах, підприємствах, судах тощо.

Працівники Департаменту є уповноваженими особами щодо представництва, в порядку самопредставництва та захисту інтересів НКРЕКП в судах України, з правами та обов'язками сторін та третіх осіб в обсязі, визначеному в положеннях Цивільного процесуального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України, Господарського процесуального кодексу України та Кодексу адміністративного судочинства України:

брати участь у судових засіданнях;

знайомитися з матеріалами справи, робити з них витяги, знімати копії, одержувати копії судових рішень;

подавати докази, брати участь у дослідженні доказів;

заявляти клопотання та відводи;

давати усні та письмові пояснення суду, наводити свої доводи і міркування з усіх питань, що виникають у ході судового процесу;

заперечувати проти клопотань і доводів інших учасників судового процесу;

знайомитися з технічним записом та журналом судового засідання і подавати письмові зауваження до них;

оскаржувати ухвали, рішення та постанови суду;

підписувати необхідні для здійснення наданих цим положенням повноважень процесуальні документи – позови, відзиви, заперечення, клопотання, заяви, скарги (в тому числі апеляційні, касаційні), пояснення і таке інше;

брати участь у процедурі врегулювання спорів за участю судді;

засвідчувати копії документів, що подаються до судів України;

користуватися іншими процесуальними правами, наданими зазначеними кодексами;

4.1.5 одержувати у встановленому порядку від посадових осіб НКРЕКП документи, інформацію, довідки, розрахунки, інші матеріали, необхідні для виконання посадових обов'язків;

4.1.6 перевіряти дотримання та правильного застосування вимог законодавства структурними підрозділами НКРЕКП та при виявленні порушень доповідати Голові НКРЕКП для застосування заходів щодо їх усунення;

4.1.7 залучати фахівців інших структурних підрозділів для розробки проектів нормативно-правових актів та інших документів, а також для здійснення інших заходів, які проводяться Департаментом відповідно до покладених на нього обов'язків;

4.1.8 за погодженням з Головою та/або членами НКРЕКП залучати вчених та спеціалістів центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками) до розроблення проектів нормативно-правових актів, проведення консультацій та експертиз;

4.1.9 опрацьовувати документи, які мають гриф секретності «Для службового користування», «Таємно», «Цілком таємно» та розробляти окремі документи мобілізаційного плану та плану цивільного захисту НКРЕКП;

4.1.10 брати участь у засіданнях НКРЕКП, нарадах, семінарах, конференціях тощо, давати в межах компетенції пояснення, консультації з питань, винесених на обговорення;

4.1.11 передавати у порядку, встановленому законодавством, відповідним державним органам матеріали про виявлені факти порушення законодавства;

4.1.12 надавати пропозиції щодо вирішення питань, пов'язаних з порушенням законодавства при звільненні працівника з роботи, переведенням на іншу роботу, притягненням до дисциплінарної, матеріальної відповідальності;

4.1.13 інформувати Голову та членів НКРЕКП, керівника апарату НКРЕКП про покладання на Департамент виконання роботи, що не належить до його функцій чи виходить за межі його компетенції;

4.1.14 інші права.

5. Керівництво діяльністю Департаменту

5.1. Департамент очолює директор, який призначається на посаду та звільняється з посади наказом керівника апарату НКРЕКП в установленому законодавством порядку.

5.2. На посаду директора Департаменту призначається особа, яка відповідає вимогам, встановленим Законом України «Про державну службу».

5.3. На посаду директора Департаменту призначається особа зі ступенем вищої освіти не нижче магістра, з досвідом роботи на посадах державної служби категорій «Б» чи «В» або досвідом служби в органах місцевого самоврядування, або досвідом роботи на керівних посадах підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності не менше двох років, з вільним володінням державною мовою.

5.4. Директор Департаменту здійснює керівництво структурним підрозділом та персонально відповідає за його роботу.

5.5. Директор Департаменту має двох заступників: заступника директора департаменту – начальника відділу взаємодії з Верховною Радою України та застосування законодавства та заступника директора департаменту – начальника відділу координації правової роботи та співпраці із правоохоронними і контролюючими органами Департаменту. Директор Департаменту розподіляє обов'язки між заступниками директора департаменту – начальниками відділів та начальниками інших відділів Департаменту, виходячи із покладених завдань і функцій.

5.6. Директор Департаменту:

5.6.1 організує, спрямовує і контролює роботу Департаменту;

5.6.2 забезпечує виконання в установлені строки завдань та доручень Голови НКРЕКП, членів НКРЕКП (за погодженням з Головою НКРЕКП) та керівника апарату НКРЕКП;

5.6.3 бере участь у реалізації державної регуляторної політики в межах компетенції НКРЕКП;

5.6.4 забезпечує у межах своєї компетенції дотримання вимог законодавства у сфері охорони державної таємниці, захисту інформації з обмеженим доступом та вживає заходи щодо збереження службової інформації у Департаменті;

5.6.5 реалізує заходи мобілізаційного плану та плану цивільного захисту НКРЕКП у частині, що стосується діяльності Департаменту;

5.6.6 подає пропозиції щодо зміни структури Департаменту, оплати праці працівників, заохочення, стягнення, підбору, переміщення, підвищення та підвищення кваліфікації працівників Департаменту;

5.6.7 підписує висновки Департаменту за результатами проведення юридичної експертизи проєктів рішень НКРЕКП;

5.6.8 візує проєкти нормативно-правових актів, що розроблені НКРЕКП та які надійшли на розгляд НКРЕКП;

5.6.9 візує проєкти договорів (контрактів), що укладаються НКРЕКП;

5.6.10 візує в межах повноважень проєкти листів, підготовлених Департаментом та іншими структурними підрозділами, за результатами розгляду звернень громадян, органів державної влади, народних депутатів України, органів місцевого самоврядування, депутатів органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань, міжнародних організацій;

5.6.11 визначає доцільність подальшого оскарження судових рішень у справах в яких НКРЕКП є стороною провадження;

5.6.12 підписує листи інформаційного характеру, що надсилаються підприємствам, установам, організаціям, споживачам, а також листи, що надсилаються органам державної влади, органам місцевого самоврядування, судам України та які не пов'язані із здійсненням членами НКРЕКП своїх функцій;

5.6.13 погоджує розподіл обов'язків між працівниками Департаменту, координує та контролює їх діяльність;

5.6.14 організовує та скликає наради з питань, що належать до компетенції Департаменту;

5.6.15 підписує акт передачі справ і майна, у разі звільнення державного службовця з посади чи переведення на іншу посаду, разом з уповноваженою особою та державним службовцем, який звільняється;

5.6.16 здійснює заходи, спрямовані на підвищення рівня правових знань працівників НКРЕКП;

5.6.17 розробляє положення про Департамент та посадові інструкції працівників Департаменту, погоджує положення про структурні підрозділи Департаменту;

5.6.18 забезпечує дотримання працівниками Департаменту Правил внутрішнього службового розпорядку, а також законодавства України з питань державної служби та запобігання корупції;

5.6.19 організовує внутрішній контроль в межах Департаменту;

5.6.20 здійснює інші функції, передбачені законодавством.

5.7. У разі відсутності директора Департаменту (відрадження, хвороба, відпустка та інші поважні причини) його обов'язки виконує заступник директора департаменту – начальник відділу взаємодії з Верховною Радою України та застосування законодавства, який на цей період несе повну відповідальність за керівництво Департаментом. У разі відсутності директора Департаменту та заступника директора департаменту – начальника відділу взаємодії з Верховною Радою України та застосування законодавства обов'язки директора Департаменту виконує заступник директора департаменту – начальник відділу координації правової роботи та співпраці із правоохоронними і контролюючими органами. У разі відсутності директора Департаменту, заступника директора департаменту – начальника відділу взаємодії з Верховною Радою України та застосування законодавства та заступника директора департаменту – начальника відділу координації правової роботи та співпраці із правоохоронними і контролюючими органами обов'язки директора Департаменту виконує один з начальників структурних підрозділів у складі Департаменту в установленому порядку та в межах визначених повноважень за наказом керівника апарату НКРЕКП.

6. Відповідальність

Директор та працівники Департаменту несуть відповідальність за неякісне або несвоєчасне виконання посадових завдань та обов'язків, бездіяльність або невикористання наданих прав, порушення норм Правил професійної етики, що застосовуються до членів, працівників центрального апарату і територіальних органів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг та обмежень, пов'язаних з прийняттям на державну службу та її проходженням. В інших випадках, визначених законами України, несуть відповідальність відповідно до законодавства.

7. Взаємодія з іншими структурними підрозділами

У процесі здійснення своїх функцій Департамент взаємодіє з іншими структурними підрозділами НКРЕКП з питань, що належать до компетенції Департаменту.

Директор Юридичного департаменту _____ Дмитро МИРОНЮК
(підпис)